

Verslag Algemene Ledenvergadering van de KVOK op 12 september 2020 in de Martuskerk te Amersfoort

Aanwezig: volgens presentielijst.

1. Opening en welkom

De voorzitter heet alle aanwezigen welkom in deze bijzondere coronatijd. Het is te hopen dat volgend jaar de situatie weer 'normaal' is.

2. Jaarrede voorzitter

De voorzitter wil het niet over corona hebben, (juist) nu wil de voorzitter het hebben over orgels.

Een landelijke krant heeft een lijst van de mooiste orgels gemaakt. Dat leidt tot verschillende reacties. Is het een vaststelling van een bestaande situatie? Zijn er vernieuwende tendensen, leidt het tot nieuwe bezoeken aan orgels? Het is mooi dat media er aandacht aan besteden. Mooi dat het orgel er is in al zijn verscheidenheid.

3. Vaststelling agenda

Peter Ouwerkerk vraagt of punt 9 eerder kan worden besproken dan de vaststelling van de begroting 2021.

Mededelingen

Afzegging: afdeling Limburg, Ad Krijger, Rein van der Kluit, Piet van der Steen

Ingekomen stukken

Mail van Hans Maes inzake jaarcijfers 2019
Vragen aan en beantwoording door Christa Hijink inzake de jaarcijfers. (Telefonische) vraag van Rein van der Kluit naar de muziekbijlage en de suggestie in Huis van de Kerkmuziek en Donemus

4. Verslag ALV 2019

(ter vaststelling), bijlage: zie www.kvok.nl en *NotaBene* nr 8
Het verslag wordt zonder op- en of aanmerkingen vastgesteld.

5. Herdenking overleden collega's

bijlage: zie www.kvok.nl en *NotaBene* nr 8

De voorzitter noemt de namen van de in 2019 overleden leden en de vergadering gedenkt hen in een moment van stilte.

6. Jaarverslag 2019

(ter vaststelling), bijlage: zie www.kvok.nl en *NotaBene* nr 8

Het jaarverslag is gemaakt door de voorzitter.

Het verslag wordt zonder op- of aanmerkingen vastgesteld.

7. Jaarrekening 2019 en Begroting 2021 en contributie 2021

bijlage: zie www.kvok.nl en *NotaBene* nr 8

Penningmeester Verwijs licht de cijfers toe: Het tekort van 2019 is hoger uitgevallen door de kosten van de nieuwe website en de overgang naar een andere administratie. Dat zijn incidentele, maar wel belangrijke diepte-investeringen.

De begroting 2020 is aangepast aan het aantal leden per 1-1-2020 en ook aan de coronamaatregelen. De advertentie-inkomsten zijn drastisch gedaald. Er is nu contact met Bureau Van Vliet daarover.

In de begroting 2021 is rekening gehouden met de afwezigheid van de muziekbijlage en met minder personeelskosten door de uitval van de *ZomerAgenda* en herschikking van de werkzaamheden voor *NotaBene*. Blijdorp vraagt naar de begroting van de studiedagen. Het is 'koffiedik kijken' want we weten nog niet wat doorgaat en wat niet.

Dijkstra: ziet een daling van de administratiekosten en de accountantskosten. Is dat het gevolg van corona? Nee, dat is het gevolg van de instelling van de kascommissie en de niet meer opgenomen kosten voor Rooijackers.

Ouwerkerk: 'Jan Smelik en ik vinden de inspanning van Bureau Van Vliet niet geweldig'. Ook is het opvallend dat sommige advertenties voor eventueel *Muziek & Liturgie* in *Het Orgel* komen. Graag aandacht daarvoor en misschien uitbreiding van de acquisitie naar advertenties voor

piano's en of andere instrumenten. Ook adverteren op de website. Rooijackers: bedrijven zijn in coronatijd niet zo happig om te adverteren. De vergadering besluit de financiële stukken vast te stellen met als voorwaarde dat bestuur en M&L-redactie nader in gesprek gaan over de muziekbijdrage.

De controle van de financiën van 2020 is nog gebeurd door de accountant. De controle van de financiën van 2021 gebeurt door een door de ALV benoemde kascommissie. De ALV benoemt de heren Rollema en Dijkstra.

8. Bestuursverkiezing.

Volgens het rooster van aftreden is reglementair aftredend de heer Bert den Hertog. Het bestuur stelt voor de heer Den Hertog voor een tweede termijn te benoemen. De heer van der Zwaag stelt zijn bestuurszetel ter beschikking en het bestuur stelt voor de heer Peter Kranenburg te benoemen. Namen met (tegen)kandidaten voor de bestuursfuncties konden schriftelijk bij de secretaris worden ingediend.

Er zijn geen namen van tegenkandidaten binnengekomen en daarom verzoekt het bestuur de ALV de heren Den Hertog en Kranenburg te benoemen, hetgeen per acclamatie gebeurt.

Bert den Hertog legt uit dat hij zich met name wil inzetten voor meer betrokkenheid van 'professionals' en het vinden van nieuwe doelgroepen als het gaat om nieuwe leden.

Peter Kranenburg stelt zichzelf voor en verwijst naar zijn activiteiten in Leiden. Hij is organist in Goudswaard, consultant ICT en bekend met het AFAS-systeem.

De voorzitter bedankt Peter van der Zwaag voor zijn inzet als bestuurslid. Deze neemt afscheid omdat zijn drukke werkzaamheden en een KVOK-bestuurslidmaatschap zich moeilijk laten combineren.

De voorzitter constateert dat met de benoeming van deze twee bestuursleden en het beëindigen van de werkzaamheden van Rooijackers en Clevering per 1-1-2020 de KVOK in een nieuwe fase is aangeland.

Hij bedankt de heren Rooijackers en Clevering voor hun belangrijke bijdragen aan de KVOK in de afgelopen jaren.

9. Digitale beschikbaarheid van de KVOK-bladen

(dit agendapunt werd voor de behandeling van de begroting besproken)

De secretaris schetst de mogelijkheden van nieuwe digitale ontwikkelingen. Ook de KVOK wil deze mogelijkheden benutten. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan veranderend leesgedrag, zeker ook van jongeren. In 2021 wordt gestart met het digitaal beschikbaar stellen van *Het Orgel* en *Muziek & Liturgie* op de respectievelijke websites achter een 'accountmuur'. Het is een proefjaar waarin KVOK-leden ook toegang hebben tot de digitale bladen. We kijken hoe de bevindingen zijn. Spreekt het aan, zijn alle devices raadpleegbaar?

Ouwerkerk: misschien dat een app ook handig is. Dat hoeft niet zo duur te zijn.

Boukes: stijgt de prijs van de gedrukte bladen? Voor de langere termijn is het uitgangspunt dat (alle soorten van) abonnementen kostendekkend moeten zijn. De afname van en de uiteindelijke vraag naar de verschillende abonnementen zal dan de prijs gaan bepalen.

Rooijackers wijst erop dat de drukkosten worden verlaagd wanneer er één blad wordt gemaakt. Deze discussie is eerder gevoerd. Alle mogelijkheden blijven open.

Dijkstra wijst erop dat je een professionele look moet nastreven. We gebruiken software die digitale bladen zo kan maken dat men kan omslaan.

Blijdorp kijkt al vooruit naar hoe de verhouding gedrukt en digitaal zal zijn. Dat weten we niet, maar het uitgangspunt is dat het kostendekkend is. We wachten af.

Inzake de muziekbijlage meldt Ouwerkerk: er is vooroverleg geweest met de hoofdredacteur(en) over de toekomst van de bladen. Ook over de consequenties voor de muziekbijlage. De redactie heeft verantwoordigd en teleurgesteld gereageerd op het bestuursvoornemen om

Peter Kranenburg stelt zich voor Foto: Peter Ouwerkerk

te stoppen met de muziekbijlage in de huidige vorm. Dat heeft ook gevolgen voor de rubrieken 'liedbespreking' en 'componistenportret'. Dan vallen 10-16 pagina's weg en daarmee de ruggengraat en misschien de toekomst van het blad. Ook moet vermeden worden het niveau van de bijdragen, de bruikbaarheid voor de leden en de kosten met elkaar te vermengen.

Frans Dijkstra: maak de muziekbijdrage beter bruikbaar.

Blijdorp: hoe zit het met de 'leden voor leden'-bijdrage? Hoekstra: lange tijd hebben we uit moeten zoeken hoe het stond met de rechten van belanghebbenden, bijvoorbeeld componisten. Maar dat is nu duidelijk. Daarmee kan er op korte termijn gepubliceerd worden en kan er een alternatief ontstaan voor de muziekbijdragen.

Blijdorp: er zijn al zoveel digitale mogelijkheden om info over kerkmuziek te vinden. Is de informatie in *Muziek & Liturgie* dan nog aanvullend?

Van der Zwaag: ik zie niet direct de koppeling tussen de liedbespreking en het componistenportret.

Friesland waardeert de muziekbijdragen, maar ze zijn niet bruikbaar. Beperk de muziekbijdragen tot vier bladzijden.

Ouwerkerk licht toe hoe de bijdragen tot stand komt. 'We zoeken per jaar zes liederen uit en zoeken daar de componisten bij. We geven de opdracht met de duidelijke aanwijzing dat het voor de (goede) amateur te spelen is. Maar de vernieuwing van de kerkmuziek is ook een criterium.'

Van der Zwaag geeft voorbeelden van muziek die wel bruikbaar is voor gemiddelde kerkmusici.

Ouwerkerk: 'Ik wil nogmaals vermijden dat de inhoudelijke beoordeling met het financiële aspect wordt vermengd'.

Verwijs: de muziekbijdrage van *Eredienst* van de VGK is wel bruikbaar.

De Hertog: variatie is wel belangrijk. Niet alleen muziek voor één klavier en aangehangen pedaal.

De secretaris meldt dat er vier reacties binnen zijn gekomen van leden over het bestuursbesluit.

Kraal pleit voor een enquête.

Met de besluitvorming inzake de begroting 2021 (zie punt 7) wordt de discussie rond de muziekbijdrage afgesloten.

10. Actuele zaken vanuit de leden

Ouwerkerk licht een initiatief inzake rechtsbescherming en -belangen toe. 'Je kunt bij het landelijk dienstencentrum terecht als je als kerkmusicus een probleem hebt met je opdrachtgever. De basis zijn dan de kerkelijke afspraken. Is dat niet toereikend, dan kom je in een civiele procedure terecht. Dan is er geen ondersteuning meer. De kosters hebben het beter geregeld.' Het Huis voor de Kerkmuziek is in overleg geweest met het CNV. Die heeft daarvoor een speciale afdeling 'kerk'. Het streven is door middel van promotie leden te werven om sterker te staan in arbeidsrechtelijke zaken. Dit geldt met name voor de protestantse kerken. De Rooms Katholieke Kerk heeft zijn eigen regelingen. Er komen toelichtende artikelen in de bladen.

Van der Zwaag: hoe staat het met de zzp'er? "Dat is binnen de PKN ingewikkeld", antwoordt Ouwerkerk.

De voorzitter spreekt al met al van een goede ontwikkeling.

11. Rondvraag

Werkgroep jaarkalender. De vraag aan de afdelingen was of ze hun plannen (vroegtijdig) wilden doorgeven. Dat liep vertraging op door corona. Voor 2021 willen we graag de activiteiten van 2020 doorzetten. Zijn er afdelingen die al plannen maken voor 2021? Friesland en Zuid-Holland wel. Graag voor medio oktober doorgeven.

Pieter Dirksen heeft nog op het Sweelinckjaar 2021 gewezen.

Voorzitter: denk ook al na over 2022.

Verwijs: afdeling Zuid-Holland Noord en Zuid per 1-1-2021 samen.

Verwijs: mutaties vanuit de ledenadministratie graag doorgeven aan de afdelingen. Begin volgend jaar stuurt de secretaris de actuele gegevens naar de afdelingsecretarissen

Tijdens de jaarrede van de voorzitter Foto: Jan Smelik

12. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering. Corona heeft als voordeel dat er ruim tijd was voor gedachtenwisseling.

Kerkmuziek in coronatijd

Anje de Heer gaat in op het onderwerp kerkmuziek in coronatijd. De eerste conclusie is dat corona heel veel invloed heeft op het kerkelijk leven en daarmee ook op de kerkmuziek. Corona is ingrijpend.

Er was een enquête in het *Nederlands Dagblad* waaruit bleek dat het zingen heel erg bepalend is voor de kerkdienstbeleving (naast het koffiedrinken). Diensten gaan niet meer door en mensen willen niet meer naar de diensten, o.a. omdat ze niet meer kunnen zingen. Wat doet zingen of muziek in zijn algemeen met de mens? Zingen is een actieve participatie aan de kerkdienst. Musiceren en zingen is een lichamelijke activiteit. Muziek en beweging horen ook bij elkaar. Een melodie roept dan ook direct een tekst op. Muziek roept ook beelden op of poëzie. Dynamiek, spanningsbogen, tempo en ritme horen bij de expressie.

Een alternatief is neuriën, maar dat is geen volledige vervanging van zingen.

Wat is er gebeurd? Er is heel verschillend door de gemeenten gereageerd. Corona is ook vaak een katalysator voor (andere) sluimerende

problemen die nu naar boven komen. Maar er zijn ook positieve ontwikkelingen, zoals in Den Ham, licht David de Jong toe. De oecumene is daar in korte tijd tot stand gekomen. 'Speel nu niet kerkje voor jezelf, maar zoek de samenwerking'. 'De preken hoor ik elders wel, maar ik mis het zingen en het koffiedrinken,' is een veelgehoorde reactie.

Gerwin Hoekstra vertelt over zijn ervaringen in Leeuwarden. Daar werden diensten vooraf opgenomen en later uitgezonden. Maar je moet die diensten niet als '(ere)dienst' beschouwen. Het is eigenlijk een media-event. Je kunt op YouTube de inlogmomenten nagaan. Dan zie je trends, namelijk dat mensen bijvoorbeeld het inleidende orgelspel zeer waarderen. Of de bekende meezingers. Nu kan er weer gezongen worden en dat is een belangrijke factor voor het besluit van mensen om toch weer te komen. De lokale omroep heeft een rol gespeeld in de verspreiding van de digitale diensten.

Is een enquête een middel om meer te weten te komen over wat er op het gebied van de kerkmuziek gebeurd is gedurende de coronacrisis, om van daaruit waardevolle conclusies te kunnen trekken? Met die vraag besluit Anje haar bijdrage.

HANS BEEK
Secretaris KVOK

DEZE MAAND IN MUZIEK & LITURGIE

- Opmaat: Belangenbehartiging van kerkmusici – *Peter Ouwerkerk*
- Veranderingen in het kerkmuzikale landschap - Kerkmuziek Onderzoek Nederland – *Hanna Rijken*
- De belangenbehartiging van de kerkmusicus: is het tijd voor een echte vakbond? – *Peter Ouwerkerk*
- Church on the road - de Zweedse kerk in Nederland – *Jeroen de Haan*
- Liedbespreking: De intocht van de Koning in... – *Jeroen de Haan*
- Muziekbijlage: Hef op uw hoofden, poorten wijd! (Lied 435 voor cantorij en orgel) – *Christiaan Ingelse*
- Portret: 'Snoepen uit het nieuwe Liedboek' - Christiaan Ingelse aan het woord – *Peter Ouwerkerk*
- Signalement: Kort lontje – *Marieke Meiring*
- Twee Bonhoeffercantates – *Cees-Willem van Vliet*
- Verbeelding: Hill of the Crosses – *Peter Ouwerkerk*
- In de bladen – *Willem Jan Cevaal*
- Bespreking: recent verschenen bladmuziek – *Peter Ouwerkerk*

Bestellen: verkoop@kvok.nl

